

Wachlijsten in de jeugdzorg, een analyse

Rapport

24 september 2007

Onderzoeks- en Verificatiebureau:

Bernardien van Leeuwen

Ellen Naborn

Sylvia Vink

Inhoudsopgave

0	Samenvatting.....	5
1	Inleiding.....	7
1.1	Doel van analyse	7
1.2	Centrale vragen.....	9
1.3	Werkwijze	9
2	Beantwoording van de onderzoeksvragen.....	10
2.1	Op welke wijze wordt de financiering vanuit het rijk en provincie ingezet en bested om de wachtlijsten in de jeugdzorg te bestrijden?	10
2.2	Welke definitie voor de wachtlijst wordt gehanteerd?	11
2.3	Wie rapporteert wat aan wie en op welke momenten gebeurt dat?	11
2.4	De Tweede Kamer krijgt cijfers over de wachtlijsten, zijn die cijfers betrouwbaar?	12
2.5	Zijn de beschikbare financiële middelen afdoende om de steeds verder groeïende vraag naar provinciale jeugdzorg te dekken?	13
2.6	Worden de beschikbare financiële middelen doelmatig en efficiënt besteed?	14
2.7	Zijn er prestatieafspraken gemaakt, welke zijn dat en worden die gerealiseerd?	15
2.8	Hoe worden de verschillen in wachtlijsten tussen provincies verklaard en spelen hierbij organisatorische en/of capaciteitsaspecten een rol?	16
2.9	Wat is de invloed van preventief jeugd beleid op wachtlijsten?	18
2.10	Zijn er verbeterpunten te formuleren voor de verschillende actoren zoals rijksoverheid, provincie, Bureau Jeugdzorg en zorgaanbieders?	18
	Bijlage Gebruikte bronnen bij analyse wachtlijsten in de jeugdzorg.....	21
	Wetgeving	21
	Onderzoeksrapporten.....	21
	Kamerstukken	24
	Handelingen.....	29

0 Samenvatting

Het Onderzoeks- en Verificatie Bureau (OVB) heeft op verzoek van de algemene commissie voor Jeugd en Gezin een secundaire analyse verricht naar de wachtlijsten in de jeugdzorg. Hiertoe is door een team van drie OVB-medewerkers in 2 maanden tijd, een veelheid aan onderzoeksrapporten, kamerstukken etc, bestudeerd van de afgelopen jaren. Dit rapport is daarvan het resultaat. Het doel van de analyse is na te gaan hoe het komt dat de wachtlijsten in de jeugdzorg telkenmale oplopen terwijl er steeds extra (structurele en incidentele) financiële middelen beschikbaar worden gesteld. Het gaat in dit rapport over de provinciaal gefinancierde jeugdzorg, die onder de Wet op de jeugdzorg valt.

Het OVB constateert dat er veel onderzoeken zijn verricht op het terrein van de jeugdzorg. Voor onderhavige analyse zijn de rapporten vanaf de invoering van de Wet op de jeugdzorg bestudeerd, die de provinciaal gefinancierde jeugdzorg betreffen. Een minderheid van die onderzoeken gaat specifiek over de wachtlijstproblematiek¹.

Er is veelvuldig gedebatteerd in de Kamer over de wachtlijstproblematiek. Verschillende bewindspersonen hebben inspanningen gepleegd om de wachtlijsten terug te dringen of althans te beteugelen.

Veel van die inspanningen zijn reeds in gang gezette verbeterpunten, zoals initiatieven om de doelmatigheid te verbeteren (zoals de ontwikkeling van *evidence based* behandelinterventies en prestatie-indicatoren), de ontwikkeling van een nieuwe financieringsystematiek, optimalisering van beleidsinformatie, investeren in preventie, de (recente) inrichting van Centra voor Jeugd en Gezin, etc.

Een aantal onderwerpen is momenteel door de minister voor Jeugd en Gezin in onderzoek, zoals een TNO-onderzoek naar het toenemend gebruik van de jeugdzorg en andere geïndiceerde voorzieningen voor jongeren en een breder onderzoek naar de effectiviteit van de keten van jeugdzorg in relatie tot het preventieve vermogen van de keten².

Het OVB constateert dat de jeugdzorg een complexe sector is. Door de verdeling van verschillende verantwoordelijkheden wordt er veel gerapporteerd aan vele instanties, waar niet op alle fronten overeenstemming is over de vorm en frequentie van rapporteren.

Het OVB concludeert op basis van de geanalyseerde documenten dat

- De jeugdzorg een versnipperde sector is met vele betrokken en verantwoordelijke partijen, ieder met hun eigen belangen en werkelijkheid;
- Degelijke cijfers ontbreken ten aanzien van de wachtlijsten, de registratie bevat dubbeltellingen en wordt gekweld door definitiekwesties;
- Er is in de afgelopen periode telkens extra geld geïnvesteerd in de jeugdzorg;
- De sector Jeugdzorg kent ondoelmatigheden en inefficiënties;
- Er is onvoldoende zicht op de effecten van de behandelinterventies.

De verdere politieke besluitvorming over de jeugdzorg is gebaat bij helderheid over allerlei in gang gezette zaken, zoals een nieuwe financieringsystematiek, de prestatie-indicatoren-systematiek, de effecten van behandelinterventies en overige doelmatigheidsverbeteringen.

Het OVB is van mening dat nieuw en aanvullend onderzoek naar verwachting niet zal leiden tot nieuwe inzichten. De feiten zijn al onderzocht en zijn al bekend. De problemen zijn

¹ De Wet op de jeugdzorg is ingevoerd op 1 januari 2005

² Brief van 6 september 2007, 29815 nr. 113

duidelijk. Het is nu van belang dat gewerkt wordt aan een oplossing door de in gang gezette verbetertrajecten de tijd te geven zich te bewijzen.

1 Inleiding

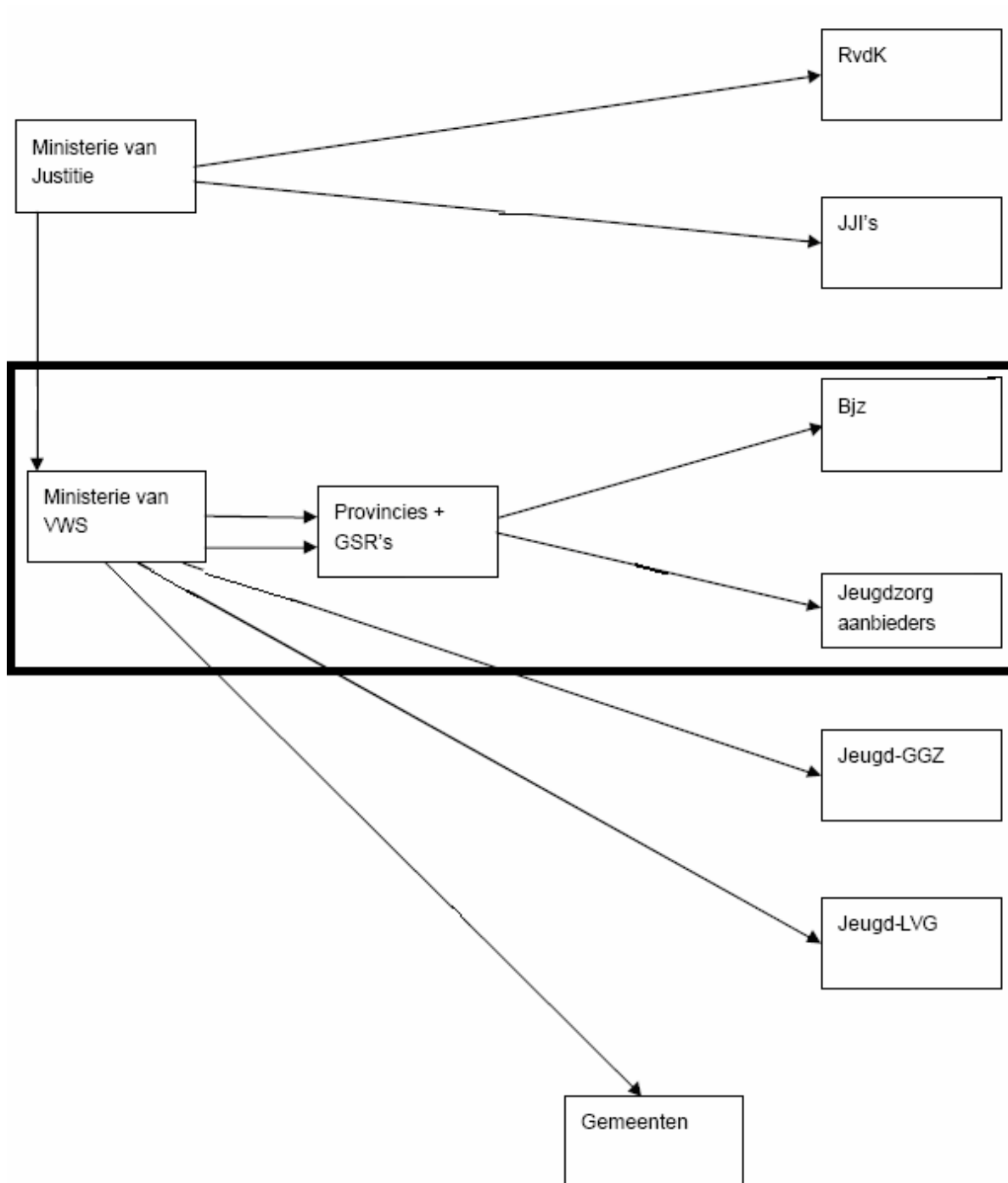
1.1 Doel van analyse

De algemene commissie voor Jeugd en Gezin wil meer inzicht in de wachtlijsten in de jeugdzorg. De recente overzichten van minister voor Jeugd en Gezin geven een beeld van een steeds omvangrijkere wachtlijst in de provinciaal gefinancierde jeugdzorg. Per 1 april 2007 wordt een wachtlijst gemeld van bijna 2100 kinderen, en in september zelfs bijna 3100³. De leden van de algemene commissie voor Jeugd en Gezin willen weten hoe de Kamer en regering meer vat kunnen krijgen op de oorzaken van de wachtlijstproblematiek. Bovendien wil men weten of het beschikbare financiële kader toereikend is voor de sterk toenemende behoefte aan jeugdzorg.

Het Onderzoeks- en Verificatie Bureau (OVV) heeft op verzoek van de commissie voor Jeugd en Gezin een secundaire analyse verricht naar de wachtlijsten in de jeugdzorg. Hiertoe is door een team van drie OVV-medewerkers in 2 maanden tijd, een veelheid aan onderzoeksrapporten, kamerstukken, etc. van de afgelopen jaren bestudeerd (in de bijlage is een lijst hiervan opgenomen). Dit rapport is daarvan het resultaat. Het doel van analyse is na te gaan hoe het komt dat de wachtlijsten in de jeugdzorg telkenmale oplopen terwijl er steeds extra (structurele en incidentele) financiële middelen beschikbaar worden gesteld. Het gaat in dit rapport over de provinciaal gefinancierde jeugdzorg, die onder de Wet op de jeugdzorg valt⁴. Zie de schematische weergave op de volgende bladzijde, waarvan het omcirkelde het onderwerp van dit rapport is:

³ 29 815, nr. 106 en 113

⁴ Overigens gaat het bij de MO-groep, die in mei 2007 een noodkreet richtte aan de minister voor Jeugd en Gezin, eveneens om jongeren die na een indicatie door Bureau Jeugdzorg wachten op zorg. De MO-groep heeft een inventarisatie gehouden onder haar leden, waaruit blijkt dat er meer dan 1600 kinderen op de wachtlijst staan. Dit is mede aanleiding geweest voor onderhavig onderzoek.

Figuur 1: schematische weergave van de jeugdzorg met de provinciaal gefinancierde jeugdzorg aangegeven in het kader⁵.

⁵ Bjj: Bureaus Jeugdzorg; GSR's: Grootstedelijke regio's
 Bewerking van p. 22 IBO-rapport 2005 - 2006

1.2 Centrale vragen

Op verzoek van en in overleg met de algemene commissie voor Jeugd en Gezin zijn onderzoeksvragen geformuleerd. Hoe is het ontstaan en de groei van de wachtlijsten in de jeugdzorg te verklaren? Worden er voldoende financiële middelen beschikbaar gesteld om de wachtlijsten tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen?

Er wordt een aantal deelvragen onderscheiden:

1. Op welke wijze wordt de financiering vanuit het rijk en provincie ingezet en besteed om de wachtlijsten in de jeugdzorg te bestrijden?
2. Welke definitie voor de wachtlijst wordt gehanteerd?
3. Wie rapporteert wat aan wie en op welke momenten gebeurt dat?
4. De Tweede Kamer krijgt cijfers over de wachtlijsten, zijn die cijfers betrouwbaar?
5. Zijn de beschikbare financiële middelen afdoende om de steeds verder groeiende vraag naar provinciale jeugdzorg te dekken?
6. Worden de beschikbare financiële middelen doelmatig en efficiënt besteed?
7. Zijn er prestatieafspraken gemaakt, welke zijn dat en worden die gerealiseerd?
8. Hoe worden de verschillen in wachtlijsten tussen provincies verklaard en spelen hierbij organisatorische en/of capaciteitsaspecten een rol?
9. Wat is de invloed van preventief jeugdbeleid op wachtlijsten?
10. Zijn er verbeterpunten te formuleren voor de verschillende actoren zoals rijksoverheid, provincie, Bureau Jeugdzorg en zorgaanbieders?

1.3 Werkwijze

Het Onderzoeks- en Verificatiebureau heeft een zogeheten secundaire analyse verricht. De analyse beoogt op basis van reeds verschenen documenten inzicht te geven in de wachtlijstproblematiek van de afgelopen jaren. In de analyse zijn o.a. betrokken: (onderzoeks)rapporten, Kamerstukken, Handelingen en Kamervragen, tijdschriftartikelen en krantenartikelen. De analyse bestrijkt de periode van 1 januari 2005 (zijnde de invoeringsdatum van de Wet op de jeugdzorg) tot heden. In de bijlage is een overzicht opgenomen van de geraadpleegde documenten (zie bijlage).

Naar aanleiding van deze analyse kan door de algemene commissie voor Jeugd en Gezin worden beoordeeld of het wenselijk is dat de minister aanvullende aspecten in zijn reeds toegezegde onderzoek opneemt. Een andere uitkomst zou kunnen zijn dat de Kamer een verdergaand onderzoek verricht.

Leeswijzer van in dit rapport: voor de beantwoording van elke vraag is een aparte paragraaf in hoofdstuk 2 opgenomen. Voor de volgorde wordt korthedshalve verwezen naar de 10 vragen die in de vorige paragraaf zijn vermeld.

2 Beantwoording van de onderzoeksvragen

2.1 Op welke wijze wordt de financiering vanuit het rijk en provincie ingezet en besteed om de wachtlijsten in de jeugdzorg te bestrijden?

Verdeling verantwoordelijkheden

Om deze vraag goed te kunnen beantwoorden, is het allereerst van belang enig inzicht te hebben in de financiering en verantwoordelijkheidsverdeling van de jeugdzorg in het algemeen. Het ministerie van VWS is verantwoordelijk voor een goed functionerende jeugdzorg. De provincies en drie grootstedelijke regio's (ROA, Haaglanden en stadsregio Rotterdam) zijn verantwoordelijk voor de *uitvoering* van de Wet op de jeugdzorg en daarmee voor het Bureau Jeugdzorg in hun regio en de afstemming in de keten. Zij ontvangen hiervoor budget van het rijk.

De provincies stellen iedere vier jaar, in nauw overleg met de partners in de keten, een provinciaal beleidskader op. Dat provinciale beleidskader heeft het landelijk beleidskader als uitgangspunt.

Hoe de extra gelden worden ingezet

De minister voor Jeugd en Gezin heeft in zijn brief van 20 juni 2007 aangekondigd €30 miljoen extra beschikbaar te stellen om de wachtlijsten terug te dringen, bovenop het structureel beschikbare bedrag van €40 miljoen dat al begin 2007 beschikbaar is gesteld. De minister gaat er vanuit dat deze middelen toereikend zijn om in de toegenomen vraag te kunnen voorzien⁶.

Het OVB constateert dat bij een wachtlijst van 3100 kinderen het dus gaat om een extra impuls van €70 miljoen.

Door het kabinet wordt meerdere malen gemeld, dat de wachttijden in de jeugdzorg voortvarend worden aangepakt door:

- **prestatie-afspraken**, die gemaakt zijn met alle provincies en grootstedelijke regio's. Hierdoor zullen uiteindelijk binnen afzienbare tijd kinderen niet langer dan negen weken na de indicatie op zorg hoeven te wachten⁷.
- **doelmatigheidsverbetering**⁸.
- overleg met het IPO werkt de minister voor Jeugd en Gezin aan een **nieuwe financieringssysteem** voor de jeugdzorg. De minister heeft toegezegd de Kamer te informeren over de contouren van de nieuwe systematiek.

Dit zijn de belangrijkste instrumenten om de wachtlijsten te bestrijden. Naast voldoende aanbod (kwantiteit) is ook de *kwaliteit van het aanbod* van belang om recht op zorg te garanderen. Bureaus Jeugdzorg geven wel aan dat men vaak moet kiezen voor het 'next best' aanbod⁹.

⁶ zie 29815, nr. 106

⁷ o.a. 30800 XVI, nr. 2, MvT bij begroting 2007

⁸ zie IBO, *Het kind en de rekening*, pag 9, bijlage bij 30899, nr. 1

⁹ Overigens wordt ook aangegeven dat er (nog) veel onduidelijkheid bestaat over het 'beste' aanbod, omdat nog veel onbekend is over de effectiviteit van het aanbod. Dit laatste is al eerder gesignaleerd en is ook mede de reden geweest voor het rijk om te starten met een effectiviteitprogramma jeugdzorg (zie *Evaluatie Wet op de jeugdzorg*).

2.2 Welke definitie voor de wachtlijst wordt gehanteerd?

De jeugdzorg heeft te kampen met diverse lange wachtlijsten en wachttijden. Sommige andere sectoren hanteren (wettelijke) normen voor aanvaardbare wachttijden. Voor de onderhavige analyse sluiten wij ons aan bij de omschrijving van de minister voor Jeugd en Gezin, te weten dat een wachtlijst het aantal kinderen weergeeft, dat langer dan negen weken na indicatie op provinciale jeugdzorg wacht en geen enkele vorm van jeugdzorg ontvangt¹⁰.

Deze termijn van negen weken is geen wettelijke norm, maar is een afspraak tussen het ministerie van VWS en het veld (IPO en MOgroep).

De minister voor Jeugd en Gezin meldt in het Beleidsprogramma Jeugd en Gezin, dat het kabinet de sector heeft gevraagd de normen voor maximale wachttijden in de jeugdzorg tegen het licht te houden en nieuwe normen vast te stellen¹¹.

Het OVB constateert dat er veelvuldig definitiekwesties worden bediscussieerd door onderzoekers, bewindspersonen en het veld. De genoemde negen-weken-norm is nu afgesproken met de minister en het veld, maar staat wederom ter discussie. Deze definitieproblemen zijn van invloed op de **aantallen** kinderen die op wachtlijsten staan.

2.3 Wie rapporteert wat aan wie en op welke momenten gebeurt dat?

Wie aan wie?

De stichtingen voor Jeugd en Gezin, de raden voor de kindbescherming, de justitiële jeugdinrichtingen, de zorgaanbieders en zorgverzekeraars verstrekken bij wet en / of AMvB vastgelegd gegevens aan de provincies en aan de ministers¹².

Wat?

Per AMvB is bepaald welke gegevens worden verstrekt (zie AMvB paragraaf 2). Het gaat daarbij om:

- algemene cliëntgegevens (zoals ANW-gegevens, geboortedatum, geslacht, geboorteland ouders, e.d.)
- gegevens over de aanmelding van de cliënt
- dagbesteding, leefsituatie, e.d.
- gegevens over indicatiestelling (datum van aanvraag, datum van het indicatiebesluit, inhoud van het indicatiebesluit (heeft de cliënt behoefte aan zorg en welke zorg van

¹⁰ Er worden in de provinciale jeugdzorg vier hoofdvormen onderscheiden, namelijk: ambulante hulp, pleegzorg, daghulp en residentiële hulp. Alle vormen hebben te maken met wachtlijsten.

¹¹ 31001 nr 5, p.29

¹² In de Wet op de jeugdzorg is geformuleerd wat aan wie wordt gerapporteerd en op welke momenten: *De stichtingen verstrekken ten behoeve van de verwerking (...) gegevens aan gedeputeerde staten van de betrokken provincie en de betrokken zorgverzekeraars. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat de raad voor de kindbescherming en de justitiële jeugdinrichtingen ten behoeve van de verwerking gegevens verstrekken aan Onze Minister van Justitie of de provincies. Bij die maatregel kan worden geregeld dat zorgaanbieders gegevens verstrekken aan gedeputeerde staten van de betrokken provincies, (...) aan aanbieders van zorg, (...) en aan betrokken zorgverzekeraars. Gedeputeerde staten verstrekken gegevens aan Onze Ministers (...) en ook kan worden bepaald dat de zorgverzekeraars gegevens verstrekken aan Onze Ministers of gedeputeerde staten van de betrokken provincies. Onze Ministers verstrekken de gegevens aan de provincies en de betrokken zorgverzekeraars. (zie Wet op de jeugdzorg)*

welke omvang), of het indicatiebesluit is genomen i.v.m. het verstrijken van de termijn (en zo ja, waarom), informatie over de huisarts / behandelaar e.d.)

- gegevens over de verlening van zorg waarop aanspraak bestaat (is het eerst aangewezen zorg of vervangende zorg), aard, inhoud en omvang van de zorg die is verleend, start en einddatum van de zorg en reden van beëindiging)
- de mate waarin de doelen gesteld in het indicatiebesluit zijn gehaald
- gegevens over de verlening van ambulante jeugdzorg (aanvang- en einddatum etc.)
- gegevens over toezichtstelling en voogdij

Op welke momenten?

In viermaandsrapportages worden gegevens gemeld door de Bureaus Jeugdzorg aan de provincies.

Een keer per half jaar rapporteren de provincies aan de minister. Deze frequentie zal mogelijk worden opgeschroefd tot een keer per kwartaal als dat de bureaucratie niet in de hand werkt. Immers de zorgaanbieders leveren de gegevens aan de provincies¹³.

Het OVB constateert dat de frequentie van de cijferrapportages in discussie is. Overigens lijkt het niet zinvol om de frequentie vanuit de provincie naar het ministerie te verhogen tot eens per kwartaal, als de frequentie vanuit de Bureaus Jeugdzorg lager ligt (eens per vier maanden).

2.4 De Tweede Kamer krijgt cijfers over de wachtlijsten, zijn die cijfers betrouwbaar?

De betrouwbaarheid van de gegevens in de jeugdzorg kwam onder andere tijdens een AO in mei 2005 aan de orde in de Kamer, toen de staatssecretaris van VWS over de Bureaus Jeugdzorg berichtte, dat *de betrouwbaarheid van de gegevens verbeterd moet worden*¹⁴. De verbetering kon, volgens de staatssecretaris, worden aangebracht door de wachtlijstgegevens te laten beoordelen door het onafhankelijke bureau Ordina¹⁵. Er zou een protocollering ingevoerd worden, teneinde een eenheid van taal te realiseren, die nodig geacht werd om voldoende inzicht te krijgen in de stand van zaken. De staatssecretaris hield in het genoemde AO een pleidooi om de resultaten hiervan af te wachten, en niet weer andere instanties in te schakelen.

Ook het IBO-rapport van december 2006 maakt melding van het belangrijke aandachtspunt van de beschikbaarheid, kwaliteit én de betrouwbaarheid van de beleidsinformatie. Deze wordt *essentieel voor het goed functioneren van een transparant financieringsmodel* genoemd¹⁶. Het Rijk, de provincies en de Bureaus Jeugdzorg hebben in 2005 een Informatieprotocol beleidsinformatie jeugdzorg opgesteld. Hierin is beschreven hoe wordt omgegaan met de vastlegging en verstrekking van gegevens. Het protocol zorgt voor eenheid van taal in de sector en daarnaast worden de informatiesystemen van de Bureaus Jeugdzorg geoptimaliseerd ten behoeve van de ministeries van VWS en Justitie. Alle inspanningen ten spijt wordt de kwaliteit van de informatievoorziening nog onvoldoende geacht door de opstellers van het IBO-rapport .

¹³ 29815 nr. 108, p.9

¹⁴ 29 815 nr 31 p. 3

¹⁵ AO van 16 juni 2005, 29 815 nr 36

¹⁶ IBO 2006, 30899 nr 1 p 39

Het OVB constateert, dat in de discussies over het aantal kinderen dat langer dan 9 weken wacht op provinciale jeugdzorg, zelden overeenstemming is over de genoemde aantallen. Zodra er door de minister tweejaarlijks bekend wordt gemaakt hoeveel kinderen langer dan 9 weken op de wachtlijst staan, verschijnen in de media berichten van o.a. de zorgaanbieders dat dit aantal veel hoger moet zijn. Dit geeft geen betrouwbare indruk omtrent de cijfers. Wanneer de provincies cijfers omtrent het aantal kinderen op de wachtlijst leveren, dan reageert de minister dat er sprake is van dubbeltellingen omdat kinderen voor verschillende voorzieningen op meerdere wachtlijsten staan¹⁷.

2.5 Zijn de beschikbare financiële middelen afdoende om de steeds verder groeiende vraag naar provinciale jeugdzorg te dekken?

De minister gaat er in zijn brief aan de Kamer van 20 juni jl. vanuit, dat de middelen toereikend zijn om in de toegenomen vraag te voorzien¹⁸. Sindsdien is er wederom een toename van het aantal wachtenden, die mogelijk door de minister toen nog niet waren voorzien. In andere documenten is geen duidelijk antwoord gevonden op de vraag of de beschikbare financiële middelen afdoende zijn om de steeds verder groeiende vraag naar provinciale jeugdzorg te dekken.

De minister voor Jeugd en Gezin heeft met de (met alle provincies en grootstedelijke regio's) gemaakte prestatie-afspraken aan het einde van het jaar de wachttijd na indicatiestelling teruggebracht tot maximaal negen weken¹⁹. De minister heeft de bijbehorende incidentele en structurele miljoenen euro's geleverd²⁰ en vervolgens zijn de Bureaus Jeugdzorg aan zet om de werkprocessen doelmatiger in te richten. Hier valt volgens de minister nog veel winst te boeken²¹.

Eerder al werd in het Landelijk beleidskader jeugdzorg 2005 tot en met 2008 geformuleerd dat de winst in deze problematiek zit in de doelmatigheid en effectiviteitsverbetering (door met de beschikbare middelen meer cliënten te helpen)²².

Uit bestudeerde literatuur blijkt dat provincies veel eigen middelen in de jeugdzorg steken, maar door de sterke stijging van de vraag loopt men steeds achter de feiten aan.²³

Bijvoorbeeld provincie Overijssel schatte in 2006 in dat het budget voor 2007 (inclusief het vanuit 2006 overgehevelde deel) voldoende zou zijn om de kosten te dekken, maar wellicht niet voor de jaren daarna²⁴.

¹⁷ Bijvoorbeeld 29 815 nr. 55 en 29 815 nr. 113

¹⁸ 29 815 nr 106

¹⁹ brief van november 2006, 30899 nr. 1, p.10

²⁰ Geïnvesteerd is door het Rijk in vergroting van het aanbod (onder andere nieuwe voorzieningen), in de Doorbraakmethode en in kwaliteitsverbetering van het bestaande aanbod. Relevante activiteiten voor deze kwaliteitsverbetering waren het stimuleren van de ontwikkeling van nieuwe en effectieve methodieken (onder andere het Deltaplan voor kwaliteitsverbetering van de jeugdbescherming en de verlaging van de caseload), de databank effectieve jeugdinterventies en professionalisering van de uitvoerders (zie IBO-rapport, 2006).

²¹ O.a. met de Doorbraakmethode, die met name is bedoeld om lange doorlooptijden terug te dringen.

²² 29 815 nr 1 p. 24

²³ Folkerts, M. et al., september 2005 – maart 2006, p 4

²⁴ Uitvoeringsprogramma Jeugdzorg Overijssel 2007, p 17 en 18

De minister laat weten, dat het Sociaal en Cultureel Planbureau op zijn verzoek een ramingsmodel ontwikkelt, om in de toekomst het budget voor de jeugdzorg beter te laten variëren met de veranderende behoefte aan jeugdzorg²⁵. Momenteel is er geen rapport beschikbaar met toekomstverwachtingen inzake jeugdzorg, waaruit op te maken is hoeveel geld afdoende is voor de jeugdzorg in de toekomst.

2.6 Worden de beschikbare financiële middelen doelmatig en efficiënt besteed?

Doelmatigheid en efficiëntie zijn afzonderlijk bestudeerd. Ten eerste de doelmatigheid. Verschillende onderzoeken zijn bestudeerd om deze vraag te kunnen beantwoorden, zoals het onderzoek van BMC²⁶. In het rapport over regionale verschillen in doelmatigheid, stelt BMC dat doelmatigheid (of efficiëntie) te maken heeft met de vraag hoeveel inspanningen en kosten nodig zijn om een bepaalde productie te bereiken. Om doelmatig te kunnen functioneren dient het totale dienstverleningsproces in de keten van de jeugdzorg aan bepaalde voorwaarden te voldoen. Twee zaken spelen daarbij mee; ten eerste het beleid en keuzes die daarin worden gemaakt en ten tweede de bedrijfsvoering. De beleidsvraag gaat over de vraag of de beschikbare middelen doelmatig zijn verdeeld over verschillende hulpvormen en voorzieningen en of cliënten op de juiste plek worden geholpen. De bedrijfsvoeringsvraag betreft de vraag of sprake is van een doelmatige uitvoeringspraktijk door instellingen. Er zijn tot op heden geen instrumenten die de doelmatigheid in de jeugdzorg kunnen meten. Een systeem van prestatie-indicatoren, dat voor een dergelijke meting kan worden gehanteerd, is in ontwikkeling. Bij de beantwoording van vraag 2.7 wordt daarop nader ingegaan.

Er worden in de bestudeerde literatuur wel ondoelmatigheden geconstateerd, bijvoorbeeld in het huidige financieringsstelsel. Onderzoekers constateren dat de juiste financiële prikkels ontbreken. Ook een open einde regeling, waarbij de keten wordt gefinancierd op basis van $p(\text{prijs}) \times q(\text{productie})$ kan leiden tot afwenteling tussen partijen in de keten en daarmee tot ondoelmatigheid.

Een ander doelmatigheidsprobleem wordt geconstateerd door de Werkgroep IBO, die stelt dat bij een doelmatige besteding van de beschikbare middelen voor het jeugdbeleid een verschuiving van de achterkant van de jeugdketen naar de voorkant zou moeten worden gerealiseerd (zoals algemene preventieve voorzieningen, opvoed- en gezinsondersteuning en (school)maatschappelijk werk)²⁷.

De ondoelmatigheden die vanuit de provincies worden gesignaleerd zijn de volgende. Bijvoorbeeld in Utrecht constateert men, dat bij een wachttijd van meer dan 2 maanden de afstemmingsgesprekken en opnamegesprekken worden overgedaan, er geen informatiesysteem van wachtlijsten en wachttijden is, het bespreken van cliënten in de plaatsingsadviescommissies (PAC) lang duurt, de overdrachtdossiers van Bureau Jeugdzorg niet altijd compleet zijn, er geen digitale uitwisseling van gegevens tussen Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieders mogelijk is, er vertraging optreedt bij doorstroming naar een andere

²⁵ brief van 9 juli 2007, 30899 nr. 2

²⁶ Baecke 2007

²⁷ IBO-rapport, 2006. De IBO-werkgroep waarschuwt overigens voor een mogelijk neveneffect bij een dergelijke verschuiving van de achterkant van de jeugdketen naar de voorkant, dat er een toestroom kan ontstaan van kinderen die eerder niet in beeld waren of onvoldoende goed geholpen zijn.

hulpvoorziening of hulpvorm en er ondoelmatigheid en ineffectiviteit wordt ervaren als gevolg van de huidige financieringsystematiek (p 89)²⁸.

Het tweede deel van de vraag betreft de efficiëntie. Verschillende onderzoekers constateren, onder andere mw. Konijn, dat de effecten van behandelinterventies in de jeugdzorg nog nauwelijks bekend zijn²⁹. Van slechts een klein gedeelte van de behandelinterventies is het positieve effect op het functioneren van de cliënt aangetoond. In de Nederlandse hulpverleningscultuur is het denken over de effectiviteit van jeugdzorginterventies onderontwikkeld.

Er worden wel stappen gezet op het terrein van efficiëntie in de jeugdzorg. Er is een traject gestart in januari 2006 (op het congres *Jeugdzorg in onderzoek*), waarmee gewerkt wordt aan een beoordeling van behandelinterventies en een breed gedragen certificeringssysteem voor jeugdinterventies. Het wordt van belang geacht dat in de jeugdzorg uitsluitend aantoonbaar effectief bewezen interventies worden ingezet. Daarvoor is nodig dat *evidence based* instrumenten ontwikkeld en bekend zijn. Het Nederlands Jeugdinstituut is bezig de kennis toegankelijk te maken voor de sector, onder andere via de website www.jeugdinterventies.nl. Daarnaast heeft ZonMw hiertoe een meerjarenprogramma opgesteld³⁰. De resultaten hiervan zijn nog niet beschikbaar.

De conclusie m.b.t. de doelmatigheid wordt in het eerder genoemde IBO-rapport als volgt verwoord: *de keten functioneert niet goed. Daarnaast bestaat het beeld dat de doelmatigheid van de sector kan worden vergroot* (p.4).

Het OVB constateert dat er enerzijds ondoelmatigheden en inefficiënties worden gemeld in de geanalyseerde documenten, en anderzijds dat er geen instrumenten zijn die de doelmatigheid kunnen meten. Een systeem van prestatie-indicatoren is in ontwikkeling. Van de behandelinterventies die worden toegepast, is niet bekend of die effect sorteren, of die *evidence based* zijn. Dergelijke instrumenten zijn in ontwikkeling.

2.7 Zijn er prestatieafspraken gemaakt, welke zijn dat en worden die gerealiseerd?

De minister laat weten dat er prestatieafspraken zijn gemaakt met alle provincies en grootstedelijke regio's³¹. De bedoeling is om daarmee de wachttijd voor provinciale jeugdzorg na indicatiestelling terug te brengen tot maximaal negen weken. De provincies krijgen alleen extra middelen bij gebleken prestatie. De prestaties, die de provincies dienen te leveren zijn, de wachttijden blijvend binnen de negen weken te houden. Ook de doorlooptijden van het Bureau Jeugdzorg moeten fors korter. De bureaus zijn hier aan zet; zij zullen de werkprocessen doelmatiger moeten inrichten.

Daarnaast zijn prestatie-indicatoren ontwikkeld bij de invoering van evidence based instrumenten. De prestatie-indicatoren zijn recent door de sector vastgesteld om het feitelijke

²⁸ Tiebosch et al. (Lysias consulting Group), 2006

²⁹ Konijn, 2007

³⁰ Zorg voor jeugd, mei 2007

³¹ brief van november 2006 (30899, nr. 1, p 10)

resultaat van de geleverde zorg te meten. De komende jaren zal dat geïmplementeerd worden³².

De volgende stap is de ontwikkeling, invoering en het gebruik van de meetinstrumenten die ten grondslag liggen aan de prestatie-indicatoren. Invoering en gebruik van de meetinstrumenten stelt de professionals in staat om hun hulpverlening te verbeteren, stelt de sector in staat om hun prestaties zichtbaar te maken en stelt de provincies in staat om te sturen op prestaties. Het volledige systeem meetinstrumenten zal naar verwachting per 1 januari 2009 in werking kunnen treden³³. Zowel provincies als zorgaanbieders zijn met de prestatie-indicatoren voortvarend aan de slag gegaan³⁴.

Het OVB constateert dat er prestatieafspraken zijn gemaakt en dat er prestatie-indicatoren geïmplementeerd worden. Het is uit de stukken niet duidelijk geworden of de genoemde prestatieafspraken worden gerealiseerd.

2.8 Hoe worden de verschillen in wachtlijsten tussen provincies verklaard en spelen hierbij organisatorische en/of capaciteitsaspecten een rol?

Er is in de afgelopen jaren op verschillende momenten gevraagd naar de verschillen in wachtlijsten tussen de provincies. In februari 2006 wordt de motie van de leden Çörüz en Örgü met algemene stemmen aangenomen³⁵. In het debat³⁶ is gevraagd hoe het kan dat bijvoorbeeld Utrecht bijna geen wachtlijsten heeft en Amsterdam heel lange, terwijl Utrecht verhoudingsgewijs niet meer geld krijgt.

De staatssecretaris van VWS heeft toegezegd een vergelijkend onderzoek in te stellen en heeft dit bevestigd in een brief aan de Kamer³⁷. Via dit onderzoek wil de staatssecretaris meer zicht krijgen in de achtergronden van de verschillen tussen provincies en de doelmatigheidsontwikkeling.

Dit doelmatigheidsonderzoek is uitgevoerd door BMC³⁸. De situatie voor Bureaus Jeugdzorg en zorgaanbieders is apart bestudeerd en hieronder weergegeven.

1) Situatie Bureaus Jeugdzorg

In het rapport wordt geconcludeerd dat er sprake is van aanzienlijke verschillen in werkwijzen en uitvoering tussen de Bureaus Jeugdzorg. Zo zijn er verschillen in **arbeidsproductiviteit**, **kostprijzen** en **cliëntgebonden personele kosten** (die zijn bijvoorbeeld het hoogst voor Haaglanden (78%)).

³² Zie 30899, nr. 1. Er zijn vier kerndoelen en meerdere subdoelen geformuleerd. De kerndoelen zijn de beantwoording van de hulpvragen van cliënten; de versterking van de autonomie van cliënten; het herstel van de veiligheid van de jeugdige en de jeugdige vormt geen bedreiging voor de veiligheid van de samenleving. Bij de prestatie-indicatoren gaat het om zaken als de mate van doelrealisatie, de mate van cliënttevredenheid over de resultaten van de hulp, de mate van reguliere beëindiging van de hulp, de mate waarin de ondertoezichtstelling en de voogdij succesvol zijn beëindigd, de mate waarin jeugdreclassering niet langer nodig is; etc.

³³ zie prestatieafspraken in landelijk beleidskader

³⁴ brief 29815, nr. 87 pag 7 en rapport 'Prestatie-indicatoren jeugdzorg; naar een gezamenlijke integrale visie en implementatie' (2006) en de tien prestatie-indicatoren uit dit rapport die eind 2006 bestuurlijk zijn vastgesteld door de Rijksoverheid, het IPO en de MOgroep.

³⁵ Kamerstuk 29815, nr. 52

³⁶ Handelingen 2005-2006 nr. 54, pag. 3497-3512

³⁷ Handelingen Tweede Kamer, 2005-2006, p. 3506 en 29815, nr. 58, 20 maart 2006 Brief staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de wachttijden in de jeugdzorg, p. 4

³⁸ Baecke, Onderzoek regionale verschillen in doelmatigheid, 2007

Tevens zijn er verschillen in de **verblijfsduur** en **type hulp**. Ook in activiteiten op **preventief** vlak voor gemeentes (niet-wettelijke taken van het Bureau Jeugdzorg) zijn er grote verschillen. Daarnaast kan een geaccepteerde aanmelding jaarlijks leiden tot meerdere **indicatiebesluiten**, bijvoorbeeld door strengere criteria bij de screening.

2) Situatie zorgaanbieders

Wat betreft de **kostenopbouw** bij de zorgaanbieders en de **cliëntgebonden personele kosten** waren de verschillen tussen de regio's relatief beperkt. De **integrale uurprijs** voor de vier regio's was vergelijkbaar met de Bureaus Jeugdzorg. Er was wel sprake van redelijk grote verschillen tussen regio's en met name tussen individuele instellingen.

Er werden relatief grote verschillen geconstateerd tussen de vier regio's met betrekking tot **kostprijzen**. Ook de **kostprijs per capaciteitsplaats** (of module) was verschillend. Daarbij was er verschil in daghulp en regulier residentiële hulp qua **verblijfsduur**.

Uit onderzoek in andere regio's kwam naar voren, dat verschillen in cijfers werden veroorzaakt door bijvoorbeeld een handmatig wachtlijstbeheer of niet complete overdrachtdossiers, en het hanteren van eigen definities (bijvoorbeeld dat een kind niet onder de definitie wachtende valt wanneer overbruggingshulp wordt verleend).

De Randstedelijke Rekenkamer heeft onderzocht in hoeverre de provincies **Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland** invulling geven aan hun verantwoordelijkheid een doelmatig en doeltreffend zorgaanbod te realiseren.³⁹

Ook hier worden grote verschillen tussen provincies geconstateerd:

1. De inrichting van de markt voor jeugdzorg;
2. De mate van het doelmatig en doeltreffend inkopen van jeugdzorg;
3. Afspraken die de provincies met de zorgaanbieders maken over de te leveren prestaties;
4. De moeilijkheid om onderling te vergelijken hoe de prestaties van zorgaanbieders zich verhouden tot de prijs die de provincie daarvoor betaalt.

De Noordelijke Rekenkamer deed onderzoek naar het vraaggericht jeugdzorgaanbod in de **Noordelijke provincies**⁴⁰. Ook daar worden regionale verschillen gesignaleerd. Bijvoorbeeld in **Groningen** spreekt men van wachtlijstvervuiling wanneer jongeren die elders een plek hebben gevonden niet van de wachtlijst worden gehaald. In **Friesland** is er de druk die wachtlijsten voor GGZzorg, LVG-zorg en landelijke instellingen op zorgaanbieder Jeugdhulp Friesland leggen.

Het OVB constateert dat diverse onderzoeken aantonen dat de provincies/regio's onderling verschillend omgaan met de wachtlijsten en dat de oorzaken hiervan zeer divers zijn. De verschillen betreffen zowel organisatorische, capaciteits-, en financiële aspecten. Het heeft met name betrekking op: kostprijzen, cliëntgebonden personele kosten, verblijfsduur, type hulp, preventief beleid, aantal indicatiebesluiten, wachtlijstdefinitie en wachtlijstbeheer.

³⁹ Randstedelijke Rekenkamer, Provinciaal gesubsidieerd jeugdzorgaanbod, Provincie Zuid-Holland, Amsterdam, april 2007, p. 7

⁴⁰ rapport van bevindingen, Assen, 9 november 2006.

2.9 Wat is de invloed van preventief jeugdbeleid op wachtlijsten?

In het algemeen wordt ervan uitgegaan dat door preventief jeugdbeleid de druk op de geïndiceerde jeugdzorg kan worden verlaagd. De Taskforce Wachtlijsten Jeugdzorg stelt in haar eindrapportage dat de versterking van het preventief jeugdbeleid het beroep op de jeugdzorg zoveel mogelijk beperkt, waardoor wachtlijsten worden voorkomen.⁴¹ Nu is een dergelijke relatie niet eenvoudig te onderzoeken, omdat in zo'n relatie tal van andere factoren kunnen interveniëren.⁴²

Verschillende instanties in Nederland houden zich bezig met het zeer diverse beleidsterrein jeugdzorg. Conform de wetgeving hebben lokale overheden een basistaak met betrekking tot het verzorgen van het preventieve jeugdbeleid. In het bestuurlijk overleg van juni 2003 zijn vijf functies vastgesteld: informatie en advies, signalering, toegang en toegeleiding tot het hulpaanbod, pedagogische hulp en coördinatie van zorg op lokaal niveau. Gemeenten maken hiermee, naast instanties als scholen en jeugdgezondheidszorg, onderdeel uit van het zogenaamde voorveld waarin lichtere vormen van zorg worden verleend.⁴³

Bijvoorbeeld het Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam (BJAA) dat in de regio de poort vormt tot geïndiceerde hulp. Om vroegtijdige uitval van jeugdigen te voorkomen wordt er steeds meer aandacht besteed aan het vroegtijdig signaleren van problemen. Bijkomend voordeel is dat de toestroom van cliënten richting BJAA hierdoor verminderd zou kunnen worden. Hiervoor zijn er in de regio Amsterdam diverse samenwerkingsverbanden met scholen.

Ook scholen hebben in het stelsel van de jeugdzorg een preventieve functie. De invulling van deze taak verschilt echter per school. Indien de school de taak nu niet goed vervult (en/of belegt), kan dit tot gevolg hebben dat de instroom bij de Bureaus Jeugdzorg groter is.

Gegeven het belang van een goed preventief jeugdbeleid heeft het kabinet in het Hoofdlijnenakkoord extra middelen beschikbaar gesteld voor opvoed- en gezinsondersteuning op lokaal niveau.⁴⁴ De centra voor Jeugd en Gezin zullen een centrale rol in de omslag naar preventie krijgen⁴⁵.

Het OVB concludeert dat het een aanname is, dat preventief jeugdbeleid invloed heeft op de wachtlijsten. Er is echter geen causaal verband aangetoond.

2.10 Zijn er verbeterpunten te formuleren voor de verschillende actoren zoals rijksoverheid, provincie, Bureau Jeugdzorg en zorgaanbieders?

Het OVB constateert dat er veel onderzoeken zijn verricht op het terrein van de jeugdzorg. Voor onderhavige analyse zijn de rapporten vanaf de invoering van de Wet op de jeugdzorg

⁴¹ Kamerstuk 29 815 nr. 2, p.3

⁴² Baecke, Onderzoek regionale verschillen in doelmatigheid, 2007

⁴³ Bureau jeugdzorg agglomeratie Amsterdam, maart 2005, p. 3

⁴⁴ betreft een bedrag van €3,4 miljoen in 2004 oplopend tot €15 miljoen vanaf 2007, verdeeld over de begrotingen van VWS en Justitie.

⁴⁵ AO van 27 juni 2007

bestudeerd, die de provinciaal gefinancierde jeugdzorg betreffen. Een minderheid van die onderzoeken gaat direct over de wachtlijstproblematiek⁴⁶.

Er is veelvuldig gedebatteerd in de Kamer over de wachtlijstproblematiek. Verschillende bewindspersonen hebben inspanningen gepleegd om de wachtlijsten terug te dringen of althans te beteugelen.

Veel van die inspanningen zijn lopende verbeterpunten, zoals initiatieven om de doelmatigheid te verbeteren (zoals de ontwikkeling van *evidence based* behandelinterventies en prestatie-indicatoren), de ontwikkeling van een nieuwe financieringsystematiek, optimalisering van beleidsinformatie, investeren in preventie, inrichting van Centra voor Jeugd en Gezin, etc.

Een aantal andere zaken is momenteel door de minister voor Jeugd en Gezin in onderzoek, zoals een TNO-onderzoek naar het toenemend gebruik van de jeugdzorg en andere geïndiceerde voorzieningen voor jongeren en een breder onderzoek naar de effectiviteit van de keten van jeugdzorg in relatie tot het preventieve vermogen van de keten⁴⁷.

Het OVB constateert dat de jeugdzorg een complexe sector is. Door de verdeling van verschillende verantwoordelijkheden wordt er veel gerapporteerd aan vele instanties, waar niet op alle fronten overeenstemming is over de vorm en frequentie van rapporteren.

Het OVB concludeert op basis van de geanalyseerde documenten dat

- De jeugdzorg een versnipperde sector is met vele betrokken en verantwoordelijke partijen, ieder met hun eigen belangen en werkelijkheid;
- Degelijke cijfers ontbreken ten aanzien van de wachtlijsten, de registratie bevat dubbeltellingen en wordt gekweld door definitiekwesties;
- Er is in de afgelopen periode telkens extra geld geïnvesteerd in de jeugdzorg;
- De sector Jeugdzorg kent ondoelmatigheden en inefficiënties;
- Er is onvoldoende zicht op de effecten van de behandelinterventies.

De besluitvorming over de jeugdzorg is gebaat bij helderheid over allerlei in gang gezette zaken, zoals een nieuwe financieringsystematiek, de prestatie-indicatoren-systematiek, de effecten van behandelinterventies en overige doelmatigheidsverbeteringen.

Het OVB is van mening dat nieuw en aanvullend onderzoek naar verwachting niet zal leiden tot nieuwe inzichten. De feiten zijn al onderzocht en zijn al bekend. De problemen zijn duidelijk. Het is nu van belang dat gewerkt wordt aan een oplossing door de in gang gezette verbetertrajecten de tijd te geven zich te bewijzen.

⁴⁶ 1 januari 2005

⁴⁷ Brief van 6 september 2007, 29815 nr. 113

Bijlage Gebruikte bronnen bij analyse wachtlijsten in de jeugdzorg

Wetgeving

Wet op de jeugdzorg, Stb. 306, 2004

Onderzoeksrapporten

Baecke, J.A. H. et al., Evaluatieonderzoek wettelijke regeling AMK's, BMC's (bijlage bij 29815, nr. 90) . - augustus 2006

Baecke, J.A.H. et al., Evaluatieonderzoek Wet op de jeugdzorg, BMC's (bijlage bij 30899, nr. 1)

Baecke, J.A.H. et al., Onderzoek naar de regionale verschillen in doelmatigheid in de jeugdzorg, BMC's (bijlage bij 30899, nr.3). – april 2007

Beckhoven, A. van, S. van Dun en H. Slijp, Jeugdbescherming onder de loep: een casestudie van de regio Amsterdam . - Den Haag, 4 april 2005

Bureau Jeugdzorg agglomeratie Amsterdam, Een onderzoek naar financiële geldstromen in de jeugdzorg : casestudie . - Den Haag, 1 maart 2005

Eenheid Zorg en Cultuur, Uitvoeringsprogramma Jeugdzorg Overijssel 2007. – december 2006

Eijk, S.R.A. van, Operatie Jong, Koersen op het kind : sturingsadvies, dl. 1 . – Den Haag, 2006

Eijk, S.R.A. van, Operatie Jong, Koersen op het kind : sturingsadvies, dl. 2 . – Den Haag, 2006

Folkerts, M. et al., Jeugdzorg in statenperspectief, rapporteurschap Jeugdbeleid, IPO . – Utrecht, 16 februari 2006

Inspectie Jeugdzorg, Bellen met het AMK, en dan? : een onderzoek naar de werkwijze van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (bijlage bij 29815, nr. 41). – Utrecht, augustus 2005

Inspectie Jeugdzorg, Crisis, wat nu? Landelijk onderzoek naar de kwaliteit van het handelen van de Bureaus Jeugdzorg in Nederland bij cliënten in acute crisis (bijlage bij 29815, nr. 70) . – Utrecht, december 2005

Inspectie Jeugdzorg, Kansen in de keten, een onderzoek naar de keten in de jeugdzorg, Utrecht 2005

Inspectie Jeugdzorg, Risico's... De casus Tolbert (bijlage bij 29815, nr. 42). – Utrecht, oktober 2005

Inspectie Jeugdzorg, Vanuit het perspectief van het kind : jaarverslag 2006

Inspectie Jeugdzorg, Werken aan verbetering : jaarverslag 2005

Inspectie Jeugdzorg, Met het oog op kwaliteit: landelijk onderzoek naar de kwaliteitsbewaking van de indicatiestelling door Bureaus Jeugdzorg (bijlage bij 29815, nr. 104) . – februari 2007

Inspectie voor de gezondheidszorg, Zorgverlening door Jeugdgezondheidszorg, GGZ en huisartsen aan Gessica vanuit het perspectief van een veilige ontwikkeling van het kind . – Den Haag, augustus 2007

Inspectie voor de gezondheidszorg e.a., Ketens laten werken, concept toezichtkader jeugdzaken 0-23 . - Utrecht, maart 2006

Interprovinciaal overleg (IPO), Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Ministerie van Justitie, MOgroep en NIZW Prestatie-indicatoren Jeugdzorg: naar een gezamenlijke integrale visie en implementatie . – Den Haag, mei 2006

www.jeugdinterventies.nl

Jeugdzorgbrigade, Eerste voortgangsrapportage (bijlage bij 29815, nr. 31) . – Den Haag, 29 maart 2005

Jeugdzorgbrigade, Tweede rapportage (bijlage bij 29815, nr. 44). – Den Haag, oktober 2005

Jeugdzorgbrigade, Slotrapportage (bijlage bij 29815, nr. 78). - Den Haag, 16 juni 2006

Konijn, C., E. Schulze, Th. Schut, Spirit onderzoekt eigen effectiviteit, Praktijk gerichte analyse van methodieken, In: Jeugd en Co, nr. 1, 2007 p. 37 – 50

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, *Beleidsagenda 2006, een gezonde toekomst*, september 2005

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Handboek Zorgregistratie AWBZ, Den Haag, oktober 2004

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Terugblik 2006, Beleidsprioriteiten 2006, Basis voor een gezonde toekomst, Den Haag, mei 2007

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Ministerie van Justitie, Regeling beleidsinformatie jeugdzorg, in: Staatscourant 8 september 2005, nr.174, p.16

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Ministerie van Justitie, Landelijk beleidskader jeugdzorg 2005 tot en met 2008 (bijlage bij 29815, nr. 1) . – Den Haag, september 2004

Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn, *De Nederlandse jeugdzorg in cijfers 1998-2002*, Utrecht, 2004

- Noordelijke Rekenkamer, Vraaggericht jeugdzorgaanbod in de Noordelijke provincies, rapport van bevindingen . – Assen, 9 november 2006
- Provincie Drenthe, Uitvoeringsprogramma opgroeien 2007 (concept) . – Assen, oktober 2006
- Provincie Groningen, Beleidskader Jeugdzorg 2005-2008. – Groningen
- Provincie Groningen, Plan van aanpak procesmanagement jeugdzorg . – Groningen, december 2006
- Provincie Noord-Brabant, Rapportage volume-ontwikkeling en wachtlijsten jeugdzorg – februari 2007
- Provincie Limburg, Aanvalsplan wachttijden jeugdzorg Limburg, 2006
- Randstedelijke Rekenkamer, Provinciaal gesubsidieerd jeugdzorgaanbod, Provincie Flevoland (met bijlage) . – Amsterdam, april 2007
- Randstedelijke Rekenkamer, Provinciaal gesubsidieerd jeugdzorgaanbod, Provincie Noord-Holland (met bijlage) . – Amsterdam, april 2007
- Randstedelijke Rekenkamer, Provinciaal gesubsidieerd jeugdzorgaanbod, Provincie Utrecht (met bijlage) . – Amsterdam, april 2007
- Randstedelijke Rekenkamer, Provinciaal gesubsidieerd jeugdzorgaanbod, Provincie Zuid-Holland (met bijlage). – Amsterdam, april 2007
- Sociaal Cultureel Planbureau en TNO Kwaliteit van leven, *Kinderen in Nederland*, Den Haag en Leiden, 2005
- Taskforce Wachtlijsten Jeugdzorg, Eindrapportage Taskforce wachtlijsten Jeugdzorg (bijlage bij 29815, nr. 2) . – Den Haag, september 2004
- Tiebosch et al., Lysias consulting Group, Diagnose Doelmatigheid Jeugdzorg Provincie Utrecht : doelmatigheidsonderzoek naar de jeugdzorgketen Provincie Utrecht. – Amersfoort, 4 september 2006
- Vondervoort, A.G.M. van de, en E Sinnema, Naar een nieuw stelsel voor de financiering van het jeugdzorgaanbod, Deloitte . – Amstelveen, 16 februari 2004
- Werkgroep IBO financiering jeugdbeleid, Het kind en de rekening, Interdepartementaal beleidsonderzoek, 2005-2006, nr. 2 (bijlage bij 30899, nr. 1)
- Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, *Bouwstenen voor betrokken jeugdbeleid*, Den Haag 15 april 2007
- Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, *De Gordiaanse Jeugdknoop. Jeugdbeleid met meer gezin en meer gezag*, juni 2005

Kamerstukken

29284 Jeugdagenda

29284 nr. 5, 22 november 2004 Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport bij de plannen van aanpak bij de 12 thema's van Operatie Jong: Plannen van aanpak,

29284, nr. 14 (herdruk), 4 november 2005
Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

29284 en 29815, nr. 21, 7 juli 2006
Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport met een kabinetsreactie op het sturingsadvies van de heer van Eijk en de resultaten van de Jong-overeenkomst.

29284, nr. 22, 19 september 2006
Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport met een overzicht van verbeteringen in het jeugdbeleid.

29815 Jeugdzorg 2005-2008:

29815, nr. 1, 23 september 2004 + twee bijlagen
Brief van de staatssecretaris van Welzijn, Sport en Cultuur bij aanbidding landelijk beleidskader jeugdzorg en voortgangsrapportage jeugdzorg en Landelijk beleidskader jeugdzorg 2005 tot en met 2008 en Voortgangsrapportage jeugdzorg

29815 nr. 2, 29 oktober 2004
Brief van de staatssecretaris van Welzijn, Sport en Cultuur ter aanbidding eindrapportage Taskforce Wachtlijsten Jeugd zorg en Eindrapportage Taskforce Wachtlijsten Jeugdzorg (bijlage bij 29815, nr. 2)

29815, nr. 9, 7 februari 2005
Verslag nota-overleg van 31 januari 2005 met minister Donner (Jus) en staatssecretaris Ross-van Dorp (VWS) over de jeugdzorg

29815, nr. 12, 22 februari 2005
Brief van de staatssecretaris over het tijdpad toegezegd tijdens het Nota-overleg Jeugdzorg van 31 januari 2005

29815, nr. 14, 11 maart 2005
Motie van het lid Kalsbeek c.s. over het laten verdwijnen van de wachtlijsten bij de Raad voor de Kinderbescherming (met algemene stemmen aangenomen)

29815, nr. 24, 22 maart 2005
Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over terugdringen wachtlijsten

29815 nr 26, 8 april 2005 Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ter aanbidding 1^e Voortgangsrapportage Jeugdzorgbrigade

- 29815, nr. 31, 11 mei 2005
Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport met het eerste voortgangsbericht over de jeugdzorg van de Jeugdzorgbrigade (bijlage)
- 29815, nr. 36, 26 augustus 2005
Verslag algemeen overleg gehouden op 16 juni 2005
- 29815, nr. 40, 20 september 2005
Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport met de voortgangsrapportage Wet op de jeugdzorg met bijlagen
- 29815, nr. 41, 26 oktober 2005
Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport met een reactie op rapport 'Bellen met het AMK, en dan?' Een onderzoek naar de werkwijze van het Advies- en Meldpunt kindermishandeling
- 29815, nr. 42, 29 november 2005
Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ter aanbieding van het rapport van de Inspectie jeugdzorg: Risico's ... de casus Tolbert (bijlage bij 29815, nr. 42)
- 29815, nr. 44, 12 december 2005
Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Brief van de Jeugdzorgbrigade aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport inzake de tweede voortgangsrapportage Tweede voortgangsrapportage van de Jeugdzorgbrigade en de tweede rapportage van de jeugdzorgbrigade (bijlagen)
- 29815, nr. 47, 26 januari 2006
Brief van de staatssecretaris Volksgezondheid, Welzijn en Sport met het derde Voortgangsbericht Jeugdzorg, januari 2006
- 29815, nr. 48, 2 februari 2006
Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en sport met een reactie op de cijfers over wachtlijsten in de jeugdzorg van het Bureau Jeugdzorg Amsterdam
- 29815, nr. 49, 20 februari 2006
Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over wachtlijsten in de jeugdzorg
- 29815, nr. 51, 23 februari 2006
Motie van het lid Azough c.s. om voldoende middelen vrij te maken in de Voorjaarsnota om het plan van aanpak 'Weg met de wachtlijsten' uit te kunnen voeren (verworpen)
- 29815, nr. 52, 23 februari 2006
Motie van het lid Çörüz en Örgü over een onderzoek naar de omvang en oorzaken van de wachtlijsten jeugdzorg per provincie (met algemene stemmen aangenomen)
- 29815, nr. 53, 23 februari 2006

Motie van het lid Kalsbeek c.s. met het verzoek om maandelijks informatie over wachtlijsten in de jeugdzorg (verworpen)

29815, nr. 54, 23 februari 2006

Gewijzigde motie van het lid Azough c.s. ter vervanging van die gedrukt onder nr. 50 om de financiering van de jeugdzorg per 1 januari 2007 te baseren op de verwachte vraag naar jeugdzorg (verworpen)

29815, nr. 55, 13 maart 2006

Brief staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de wachtlijsten in de jeugdzorg

29815, nr. 58, 20 maart 2006

Brief staatssecretaris van Volksgezondheid, welzijn en Sport over de wachttijden in de jeugdzorg

29815, nr. 63, 11 april 2006

Motie van het lid Kalsbeek c.s. over de analyse van de wachtlijsten door de jeugdzorgbrigade (verworpen)

29815, nr. 67, 11 april 2006

Motie van het lid Azough c.s. over het toestaan dat de Bureaus Jeugdzorg weer kortdurende ambulante hulp verlenen, om zo de wachtlijsten weg te werken (aangenomen)

29815, nr. 68, 11 april 2006

Motie van het lid Lambrechts c.s. over duidelijker inzicht waaruit de wachtlijsten bestaan (aangenomen)

29815, nr. 69, 12 april 2006

Verslag van een algemeen overleg van 16 maart 2006 over jeugdzorg

29815, nr. 70, 27 april 2006

Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ter aanbieding van het rapport 'Crisis, wat nu?' van de Inspectie Jeugdzorg (bijlage)

29815, nr. 71, 17 mei 2006

Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de overeenkomsten met provincies en GGZ en over terugdringen wachttijden

29815, nr. 73, 29 mei 2006

Brief van de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport met de aanbieding van het voortgangsbericht over de jeugdzorg.

29815, nr. 75, 13 juni 2006

Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport met de ontwerpwijziging van het Tijdelijke besluit uitkeringen en over de voortgang van het nieuwe financieringsstelsel van de aanpak van de wachtlijsten.

29815, nr. 78, 16 juni 2006

Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ter aanbieding van het eindrapport van de jeugdzorgbrigade (bijlage)

29815, nr. 81, 30 juni 2006

Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de aanpak van de wachttijden in de jeugdzorg

29815, nr. 82, 12 juli 2006

Brief van de minister van Justitie over de aanpak van de wachtlijsten in de justitiële inrichtingen (JJI) en bij de Raad voor de Kinderbescherming

29815, nr. 83, 31 augustus 2006

Verslag van een algemeen overleg op 14 juni 2006

29815, nr. 85, 15 september 2006

Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport met een reactie op het rapport van de inspectie Jeugdzorg.

29815, nr. 87, 25 september 2006

Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport met een reactie op de voortgangsrapportage jeugdzorg (bijlagen)

29815, nr. 89, 24 oktober 2006

Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, welzijn en Sport over aanpak wachttijden jeugdzorg

29815, nr. 90, 24 oktober 2006

Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de aanpak van de wachtlijsten bij de Advies- en meldpunten Kindermishandeling (AMK's).

29815, nr. 95, 12 december 2006

Brief van de minister van Justitie over het jeugdzorgdossier

29815, nr. 99, 16 februari 2007

Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over het aanvalsplan om de wachttijden in de jeugdzorg terug te brengen tot negen weken

29815 nr. 100, Brief van de minister voor Jeugd en Gezin ter aanbieding van het verslag 2006 van de inspectie Jeugdzorg

29815, 101, 26 april 2007

Brief van de minister voor Jeugd en Gezin over het buitenlandszorgaanbod voor Nederlandse jeugdigen. Rapport van de Inspectie Jeugdzorg (bijlage)

29815, nr. 102, 2 mei 2007 Brief van de minister voor Jeugd en Gezin met een reactie op het programma Radar over wachtlijsten in de jeugdzorg.

29815, nr. 104, 31 mei 2007

Brief van de minister van Jeugd en Gezin met een reactie op het rapport : "Met het oog op kwaliteit: landelijk onderzoek naar de kwaliteitsbewaking van de indicatiestelling door Bureaus Jeugdzorg" van de Inspectie Jeugdzorg (bijlage)

29815, nr. 106, 20 juni 2007

Brief van de minister voor Jeugd en Gezin over de wachtlijsten in de jeugdzorg

28 168 Regeling van de aanspraak op, de toegang tot en de bekostiging van jeugdzorg
(Wet op de jeugdzorg)

28168 nr. 41

motie van de leden Çorüz/Kalsbeek (TK) motie die strekt tot een voorstel voor een lokaal jeugdbeleid met een adequaat en sluitend voorzieningenniveau (met algemene stemmen aangenomen)

28168 nr. F motie van het lid Soutendijk (EK) over onder meer strekt tot een rapportage over de bereikte voortgang in de organisatie en stroomlijning van de Jeugdzorg
(met algemene stemmen aangenomen)

30512 Gezinsbeleid

30512, nr. 1 en 2, 31 maart 2006

Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ter aanbieding van de nota gezinsbeleid (bijlage 1, terugblik gezinsbeleid)

30512, nr. 3, 31 maart 2006

Lijst van vragen en antwoorden

30560 Voorjaarsnota 2006

30560 nr. 1, 12 mei 2006

Brief van de minister van Financiën

30560, nr. 4,

Lijst van vragen en antwoorden

30560, hs. XVI Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2006 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

30560, hs. XVI, nr. 2, 17 mei 2006

Memorie van toelichting

30560, hs. XVI, nr. 3,

Lijst van vragen en antwoorden

30800 Nota over de toestand van 's Rijks financiën

30800 nr. 43 Lijst van vragen en antwoorden

30800 hs. XVI Vaststelling van de begrotingsstaten van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2007

30800 hs. XVI, nr. 27, 14 november 2006
Verslag houdende een lijst van vragen en antwoorden

30899 Evaluatie Wet op de jeugdzorg

30899, nr. 1, 29 november 2006
Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de minister van Justitie ter aanbieding van het evaluatieonderzoek Wet op de jeugdzorg en het rapport 'het kind en de rekening' (bijlagen)

30899, nr. 2, 9 juli 2007
Brief van de minister voor Jeugd en Gezin ter beantwoording van vragen en het onderzoek naar regionale verschillen in doelmatigheid in de jeugdzorg (bijlage)

31001 Programma voor Jeugd en Gezin

31001, nr. 5, 28 juni 2007
Brief van de minister van Jeugd en Gezin ter aanbieding van het programma Jeugd en Gezin (bijlage)

31031 Financieel jaarverslag van het Rijk 2006

31031, nr. 11, 8 juni 2007
Brief van de Ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en voor Jeugd en Gezin met antwoorden op vragen die zijn gesteld tijdens het verantwoordingsdebat

31061 hs. VI, nr. 2, 30 mei 2007

Memorie van toelichting bij de wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Justitie (VI) voor het jaar 2007 (wijziging samenhangende met de voorjaarsnota)

Handelingen

Handelingen Tweede Kamer 2004-2005 nr. 59, pag. 3816-3816 Stemmingen over moties, ingediend in het notaoverleg over de landelijke beleidsnota Jeugdzorg, te weten de motie-Kant over een parlementair onderzoek naar het functioneren van het gevoerde jeugdzorgbeleid (29815, nr. 4), de motie-Kant/Tonkens over honorering van verzoeken van regio's die RAAK-regio willen worden (29815, nr. 5), de motie-Kant/Tonkens over capaciteits-uitbreiding van AMK's (29815, nr. 6) en de motie-Kant/Tonkens over extra middelen voor consultatiebureaus (29815, nr. 7)

Handelingen Tweede Kamer 2004-2005 nr. 59, pag. 3817-3818 Stemmingen over moties, ingediend bij het debat over het onderzoek van de Inspectie Jeugdzorg in de zaak S, te weten de motie-Kalsbeek c.s. over het wegwerken van wachtlijsten bij de Raad voor de Kinderbescherming (29815, nr. 14), de motie-Kalsbeek c.s. over wettelijke verankering van de norm dat bescherming van het kind primaire doelstelling is in jeugdzorg (29815, nr. 15), de motie-Çörüz c.s. over onderzoek naar de werkwijze van Bureaus Jeugdzorg en aanbevelingen voor verbetering daarin (29815, nr. 16), de motie-Tonkens c.s. over voldoende financiering van de Raad voor de Kinderbescherming voor de toetsende taak bij uithuisplaatsingen (29815, nr. 17), de

motie-Tonkens/Kant over kwalitatieve vormen van controle en sturing in de jeugdzorg (29815, nr. 18) en de motie-Kant/Tonkens over onderzoek naar het voorkomen van vergelijkbare problemen als bij het Bureau Jeugdzorg Alphen a/d Rijn (29815, nr. 19)

Handelingen Tweede Kamer 2005-2006, nr. 69, pag. 4385-4394 2e Kamer Debat naar aanleiding van een algemeen overleg op 16 maart 2006 over jeugdzorg

Handelingen Tweede Kamer 2005-2006 nr. 72, pag. 4538-4539 Stemmingen over moties, ingediend bij het debat over jeugdzorg, te weten: - de motie-Kalsbeek c.s. over herschikking van de capaciteit (29815, nr. 62); - de motie-Kalsbeek c.s. over een analyse van de wachtlijsten door de jeugdzorgbrigade (29815, nr. 63); - de motie-Çörüz c.s. over inzicht in de gescheiden opvang, in de criteria en in de feitelijke herschikking van de capaciteit (29815, nr. 64) en 2 andere moties (de nrs. 67 en 68)

Handelingen Tweede Kamer 2005-2006 nr. 54, pag. 3497-3512 Debat over de aanpak van wachtlijsten in de jeugdzorg

Handelingen Tweede Kamer 2005-2006 nr. 54, pag. 3561-3561 Stemmingen over moties, ingediend bij het debat over de aanpak van wachtlijsten in de jeugdzorg, te weten: - de motie-Azough c.s. over het baseren van de financiering op de verwachte vraag naar geïndiceerde jeugdzorg (29815, nr. 50); - de motie-Azough c.s. over het plan van aanpak 'Weg met de wachtlijsten' (29815, nr. 51); - en nog twee andere moties (29815, nrs. 52 en 53)